

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ

Αριθ. Έρωτ. Νύκτ. 24/1970

Α'
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

25-1/15-2/70

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις). *Νεοχώριον*.....
(παλαιότερον ὄνομα :), Ἐπαρχίας *Δωδωνῆς*,
Νομοῦ *Ἰωαννίνων*.....
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος *Κ. Ἰ. Ζεὸς*
Ἀ. Π. Ὁστάλος..... ἐπάγγελμα *Δημοδιδάσκαλος*
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις *Νεοχώριον, Ταχ. Ζίτης, Ἰωαννίνων*
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον. *9 ἔτη καὶ 6 μῆνας*
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον *Εὐάγγελος Τ. Σίμας*, (Γραμμα-
τεὺς Κοινότητος).....
ἡλικία *62*.... γραμματικαὶ γνώσεις *1. Σχολαρχίον*...
..... τόπος καταγωγῆς *Νεοχώριον*.....

β) *Παντελής Κασσιμαγιάνης ἐξ ἔτι 83. Ἀ. Σχολαρχεὺν*

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων ; *Διὰ ἑπαράν 2.800. ἑξέρμματα*
καὶ διὰ βοσκήν 3.000. ἑξέρμματα.....
Ὑπῆρχον αὗται χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα ; *Μονιμοί*.....
- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ.
Γαιοκτήμον. Ἀλμυριάδης. Φουρτουνάπουλος
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του ; *Ὁχι... μέρος... οἶδεν... πρῶτον... τώρα*
πρὸ τοῦ 1920... δὲν ἔχον... Περιουσίαν.....

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; *Εἰς ἀμφοτέρας συγχρόνως...*

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; *Αἰ. Ὑπάρχον. Βιοτέχναι...*

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι ἐργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὀλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; *Εἰργάζοντο ὅλοι καὶ ἐδίδον. Εἰς τὸν τσέφλικιμοῦχος. τὸ 1/3 τῆς παραγωγῆς. Ἐπὶ πλεον. 12,3% κρατικὸν φόρον...*

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημα-κατόροι κλπ.) *Κολλῆγοι. Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ; ... ἀνέμια κακωνιὰ θέσις, πτωχοί, λιποδύεται...*

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα ;) *ὡς ἀνωτέρω...*

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποῖαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομισθοῦ εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ; *Οἱ... Εἰργάζοντο καὶ μισθώματα τοῦ χειμαυγῆμοναι (τοῦ Ἁρχοντος) μισθώσαντες δὲν ἐπαιρνον ἐργάτας.*

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; *Ο. Χι...*

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; *Παρέμεινον. Εἰς τὸν τόπον των...*
Ὁ δὲ... ἐξεδύον...

β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται. *Ο. Χι...* ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), παραματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; *Ο. Χι...*

δ'. 1) Πώς ελιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καύσιν: α) τῆς καλαμῖας μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος;

Μέ. ὁλίγην ζωϊκὴν κόπρον... Τμήμα τῶν καλ-
λιεργονήων κτημάτων ἐλιπαίετο μετὰ τὴν ἰδίαν
κατὰ τὸν πνιγμόν τοῦ βάλταν. (β. λ. τ. σ. Παγι-
6245 - Τσαλνίκων).....

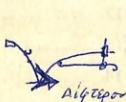
2) Πότε ἔγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; .. 1958.....

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; Σιδηροῦν ἄροτρον ἀπὸ τὰ 1926... Ἀλλαι μηχαναὶ ἀπὸ 1960.....

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.). Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον, τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; Μονόφτερον δι' ὄχημα καὶ Δίφτερον ἀπὸ σιδηρὴν γονιμὴν ἔδαφιν καὶ διὰ τὰ ἄροτρα (καὶ πύχτρα).....

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄρότρου με τὰς ἀντιστοιχοὺς ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1 κεφαλαβή... 4. γυνί... 7. βάρη... 10. Σταυρός
2 γάντζος... 5. φέρο... 8...
3 φέρνα... 6. πᾶθη... 9.....

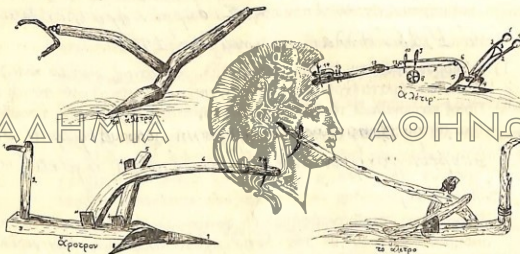
2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) 1964.....
3) Μηχανὴ θερισμοῦ 1958.....

4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν)....²¹ Ο.Χ.Ι......

5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ 1958.....

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον κατισκεύαζον. εἰθιμοί. ἀπετραφεί
εἰς. Πληθίων. Χιμρίαν. Πρωτόπατρα. (ἐν μέρσι. οὐδ' ἐν)

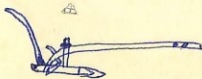
2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. Χέρολοβα...6. Εὐρύς (Ευζάρι)11.
2.7. Εταρσί (Περόκι)12.
3. Παδάρι...8. Εὐρύς (Ευζάρι)13.
4. Εὐρύς...9. Χυνί14.
5. Εταρσί...10.15.

(1) Ἐάν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Ἐὰν ὑπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-
θμῃσιν).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιδῶν ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφήσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐὰν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρῆσιν ἐκάστου.

Τοῦ ὕνι. τῶν ξυλίνων ἀρότρων. ἦτο. μιᾶς μορφῆς. δι' ὅλα
ταῖς εἰδῶν. χωραφιδῶν. ὡς. τοῦ. δι' ἀρ. 1.

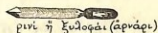
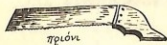

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου; ... Εὐθεία. ὁπίσθεν
ὡς. βανί. μ.έ. ὀπίκ. καὶ ὀπίσθεν. ἀνὰ διὰ τὸ ἀντανακλῆσθαι τοῦ
6) ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου. ἐκ ξύλου. ὀπίσθεν.

- 7) Ἐργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάι κλπ.).....

σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδα, ξυλοφάι, ἀρνάρι.

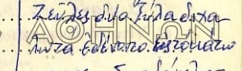
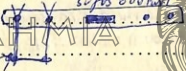
8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται): βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. *Βόδια. ἢ καὶ ἀγέλαδες...*

β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν; *Βόδια. δύο., ἢ ἄλλα. εἷς. ἢ καὶ. ἐν....*

9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός; *Διὰ τὰ βόδια. καὶ ζυγός. Διὰ τὰ ἄλλα. λαίμαρις....*

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ (π.χ. λουριά, λουῖρα, ζεῦλες, πιζεύλια κλπ.). *Σήμερα δὲν ἔχουν βόδια, μόνον ἄλλα....*

10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερος τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας. *Υπό ζεῦλες δι' ἐκαστον βόδι*

11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινοῦ, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ: λουῖρα, κουλλοῦρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα; (Σχεδιάσατε αὐτόν). *Αὐτοὶ κρίκοι (ὁ κύριος, ὁ φραγμός, ὁ ἐξέρος, ἐπιμήκεις) ἐν βιδήρουν, ἐλέγετο. Λουῖρα?.. Ὁ ἐπιμήκεις ἐμπαινεῖται μισοῦται, τὸ πᾶν ζυγὸν καὶ ἐπὶ τῶν ζῶων (δακτύλιον) νὰ τὸν ἐννερατῇ ὁ ἀροτρονλός, κρίκος ἐν βύρτι, ἄροτρον καὶ ἐννερατῇ το με πᾶντι (εἰς ἀροτρον)*

12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου; *ἐν. ἐπὶ τῶν δεινέρον ἀνέκαστον*

Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον; *ὡς ἐν. ἐν. αὐ. τ. ὁ χέριον*

A sketch of a horse pulling a wooden plow. The horse is shown in profile, facing left, with its legs in motion. The plow is a simple wooden frame with a single furrow. Handwritten labels in Georgian script are present: 'ჰაყარა' (Hakara) on the horse's back, 'გაგა' (Gaga) on the plow's frame, and 'გაგა' (Gaga) on the plow's handle.

'Ανδρες ἡ καὶ ψυχραιμὸς πύλαις.....

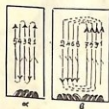
- 3) Πώς κατευθύνει ο γεωργός τα ζευγμένα ζώα (ή το ζώον) κατά το ὄργωμα με σχοινί, τοῦ ὁποῖου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζώων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδίασμα ἢ φωτογραφία).
- Μ.Ε. Δ.Ν.Α. - 6 ΧΟΙΝΙΑ - (Ζ.Ρ.Ι.Χ.Ι.Ε.Σ) ἀπὸ τὸ μέγα μέρος ἐκαστοῦ ζώου πιάθενονται ἐνὰ κέρατα μέθυστα ἐν αὐτῇ καὶ ἀπὸ ἐνὶ ἐνὶ γόνυ τῷ χειρολαβῶν, καὶ τραβᾷ πότε τὸ ἐν τῇ τὸ ἄλλο.

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργανον. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένης αὐλακας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὥς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα (α);

Μέ. τὸ. ἴνλιον. ἄροτρον. ὡς τὸ. σχέδιον. (α). καθὺς.
καί. μέ. τὸ. δίφτερον. ἐις φέρ' ἐνιο. (ἀνέγρι).....

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὥς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

Περιφερειακῶς. μέ. τὸ. μ.ο.κ.ό.φ.τερον. (τὸ. λέει. μηχανή).

+ Τώρα τὸ (β)

Σημειώσατε μετὰ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὀργωματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργανον τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορές ἢ σποριές, ντάμιες, σιασιές, μεσθραδες κ.λ.π.); Γίνεται ἀνωμαλὴ ἐξ ὁπορίης?.....

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά); με αὐλακίαν; ..Μέ. αὐλα-
μὴν. 5. ὥμερα. ἀπέτασιν. (πλάτος. καθε. σπορίας).

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῆται ἄροτρον; Εἰ. τὰ. πολὺ. κακοπ' ἔχει, ἐλάχιστα, ὅπου. πολλές. κόνιρες (ριζωτά. ἀνέγρι) ἢ ὅσοι δὲν ἔχον δύνανται. ^{σημερον} ὄχι.

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργωματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μετὰ τὴν: καθέτως, πλάγιως, βαθιὰ κλπ. Αὐλα. καθε. καθε. ^{σημερον} ^{ὄχι}. πρὸς. τὰς. πλάτας. (ἐξαιρωτά). καί. βαθιὰ. 50 ἐν. τὸ. ὄργανον. καί. 30. ἐν. ἢ ὅπου.

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σπορὰς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. *Τὸ ὄργωμα . εὐαριντά . τοῦ παλαιού, καὶ ὀργωθῆναι καὶ ὅλο. τὸ χῶμα . Η . εὐρα . εὐαριντά (καθεύειν) . τοῦ ὀργήματος*

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς :

- 1) Διὰ τὴν σποράν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. *Σ. τὰ . περιεδοτρεα . ἔνα ὄργωμα τὰ . ἑπτὰ μῆθριο . καὶ ἐκρίτρεα . ἐφ' ἄβον . ἐρέττη . καὶ 2^{ον} . εὐρα . τὸν . Οὐκίμθριο . καὶ ὡς 2^{ον} . μεθρίον . Σ. τὰ . μακοπτήχρα . (πεφωδὶ) ὄργωμα . 1 . διαβάσμα (δευτέρον) . καὶ . 1 . εὐρα . ἔρτα . χέρτα . τὸ ἕνα*

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Αὐτῆς ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

ὄργωμα . Διαβάσμα . φύτευμα

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ σπαρτόν το χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰ νάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν οἷα ἢ ἄλλο δημητριακόν...

Τὰ ἴσκιμα κατ' ἔτος, τὰ ἄχονα . Τριποχωνιά . (εὐρα . Ἀφρατῆπανος . εὐρα)

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιεργείας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; *Συνήθως ἔνα ὄργωμα καὶ μετὰ εὐρα . . . Σ. τὰ . πεφωδὶ καὶ διὰ τὰ κηπευτικὰ τρία*

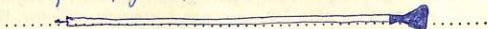
- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σποράν. π.χ. *τὸ δισάκι* εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; *ὁ εὐρος . εὐς . βαλ .*

κοῦλιν . . . ἢ . βέ . καρδάρτι . (καὶ δος . ὅπου . ἀρμήγουν τὰ πρῶτα) . κρητίζεται ἐν χεῖρας καὶ λαμβάνεται ὁ σπόρος

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὕνι κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῇ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ;

Ἡ βουκέντρα (βουκέντρι) ἔχει ἐν τῷ ὀπίσθῳ μέρει
 Ἡ βουκέντρα βουκέντρι.....

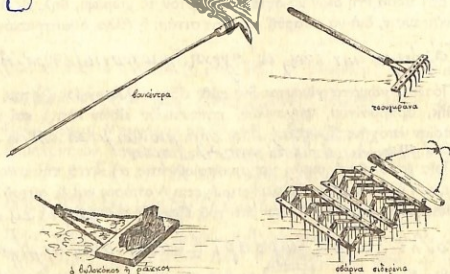

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); ... Σβάρνισμα, ὅχι ἐμμελὲς πλάττειται

ἐξαρτᾶται ἀπὸ τοῦ εἶδους τοῦ χωραφιοῦ καὶ τοῦ διατετιμένου χρόνου.

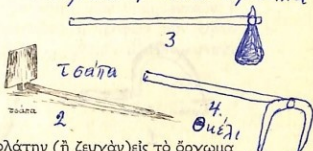
3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποὺ δὲν ἔχουν ὄργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπὶ κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

Μὲ μαχμή (λέγεται ὁ αὐτὸς ἐνταῦθα τὸ τσαπὶ) /
 (ἐν τῷ σχήματι λέγεται αὐτὸ αὐτὸ)

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

1
καρπός
λίγγοι
αποδύμε ή
κελύμε

- Μία. γυαῖνα. να. διεπαῖς. τὴν. αὐλαμιά. με'. τόν. βασιλῆα. (το-
πὶ. αὐ. β.) κατέ. ε. πύρα. να. ἐπαῖς. βούλους. ἢ. καὶ. να. ἐπαῖς. μαρμα-
ρὰ. αὐ. γ. α.)

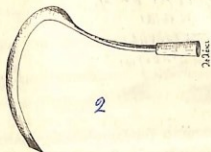
- 8) Ποία χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφᾶς τῶν ζώων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ. ... ὠλίγη ν. ρόβ.ι.
Π.α.λαϊά.τρα.εἰ.τά.ὄρεινά.τρα.ῶ.α.χ.γ.).....
Σήμερα τριφύλλι.....

-

— 11 —

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.)

δρεπάνι. ἀρ. 1

Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.

καὶ ἐν ἡμέρᾳ. ὡς ἂν ἔχω με δρεπάνια. ἢ
καὶ... θερίζω. ἀλλὰ νὰ εἶναι. μὴ χαλκῆ. ἔρχομένη. ἐξ ἄλλων
τοῦ πᾶν.

2) Μὲ δρέπανα ἢ με ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα) με κόσσες. ὡς
τοῦ ὅχιον.

3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσετε αὐτήν).
τοῦ δρεπανιοῦ. ὀδοντωτῆς, τῆς. κόσσας. ὁμαλῆς.

4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του· (σχεδιάσετε ἢ φωτογραφήσετε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;
ἡ χειρολαβὴ. λεγόνταν. πιασαρί. ἢ ἄλλο.

5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ά.) *οἱ γούρζαι... ὅτα· γιὰ κτενα... (σιδεράδες)...*

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκρίζωσέως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) *ἐν. ὅτε. τῆς. φαιῆς, ρεβ. θιν. μ. ἀν.*

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερόν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. *Περὶ πν. μ. αἰ. Πι. θαμῆς*

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουν) εἰς τὸ χωράφι μαζί μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἑλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται).

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραξίς, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα ; *οἱ ἴδιοι οἱ θερισται*

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ ; Πόσα ; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστὰ ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρώνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) *5. 6. χεριές. ἐν ἄχμα γι. ἐς. (ἀναλόγω). τῶν χερριῶν, ὅσο. πᾶνι. πό. χέρι. ὅταν. ῥώνονται.*

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
 λούνται ἀγκαλιές. ... *ἀγκαλιές*

4. 5. ἡ καὶ ... 6. ἀγκαλιές. δένονται. δεμάτε.

γ. Οἱ θερισταί.

- 1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
 θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
 σκοπὸν ἀπὸ ἄλλων τόπων καὶ ποιοὶ ;

Συνήθως. γυναῖκες, 6. πένια καὶ ἀκόφεις.

- 2) Πῶς ἡμείβοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
 ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή· εἰς χρῆμα ἢ εἰς
 εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
 φαγητοῦ ; (Παραθεῖσατε μετὰ τὰς πληροφορίες καὶ τὴν σχετικὴν
 εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν). *Ἐ. Δέριδακ. τὰ ἰδιώ-*

των. (6. Παρμένα. στα. κ. τ. γ. ματα. των. ἀρχοντα).

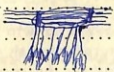
- 3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
 λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
 τὴν ἑναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
 λοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
 κόπωσην (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ; ... *Ο. Χ. Ι.*

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ; .. *Ο.Χ.Ι*

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. *Τραγουδοῦσαν.. τὰ βυθιθιμένα.. δημοτικὰ τοῦ χοροῦ καὶ καθιῶνα.. πρὸς διασκέδασις. (Ἄμραντο., Πάλλημαρι κτ.κ.)*

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθέριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχους ποὺ μένουν ἀθέριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχους πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθην, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον. *Μετὰ τὸν θερισμὸν μὲ μεσαιμὸνα σταχὰς ἐπὶ πλεον... ψάθην.. ἐπὶ τὴν ἐκρέμειν. ἐν τῷ εἰμένονθμα. (Παλαιότερον) ἐπὶ τὴν μετὰ τῆς χρεῖν. θερίζοντες νιζικὴν μνησάντες.*

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

- 1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἥτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; .. *Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν.. τὸ ἑσπέρας.. ἢ τὴν ἐπαμέραν.. πρῶτ' ἡμέρᾳ δ' ὁρίσθη νὰ μὴ χρεῖνται. (θερίζοντες γινόμενοι, ἡμεροί.)*

- 2) Πώς ἐγίνετο τὸ δεματίασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχυν καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χερίες, ἀγκαλιές ; Πώς ἐδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Ἐθερίσθητο. μαζα' χερίες, β. 7. χερίες. ἐτοποθετοῦντο
ἀγκαλιές, ... 4. 5. ἀγκαλιές. ἐκ. 8. κα. δεμάτι, τὰ
στάχνα. ἐταρυνθῆ. καὶ ἐδένοντο. με. 1. δεμα-
τικό. 2. φασμασμένα. με. καλάρια. ἐμαλάρια (ἐρί-
ζας, δάλμα)

5-8. καλάρια + ἄλλα. τὰς ἐδένοντο ἀπὸ τὰ κεφάλια
(στάχυς) καὶ ἐθερίσθητο μετὰ τὴν εἰς τὸν σαρκοῦ θρε-
γμῆνα τὰ μὲν τσάμψινται. Ἐδένον ἀνδρες βυθῶν, τὰ
ἐκ τῶν ἄλλων

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ;

Ἀφήνατο. ἀνά. 6. δεμάτια. πρὸς. ὁρῶντων εἰς ἐκαστον
ῥωαν. 7. ἐάν. ἀργυρῶν. ἢ μετὰ τὸν ἀν. δυνάμει
νο. 20. ὅλα. ἐνός. ἀγροῦ. ἐκ. μίαν. ὀκτωκίαν...

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ; 1900

Πότε γίνεται ἡ σπορά ἢ τὸ φύτευμα αὐτῆς. . . *Μάρ. τοκ. ἡ*
Ἀπρίλιον. Ἀκαλόχης. τὴν ἐπιφρανδῶν. καιρι-
κὴν. ἐκ. θημῶν.

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισιμο) τῶν γεω-
 μήλων ἀπὸ τοῦ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
 ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
 ἄροτρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
 φωτογραφίαν. . . *Μ. ε. τό. Θυέλι. (Θιμέλι). ἡ. τό.*
τσαπὶ. (ετσαπ. α. πλ. α. τσαπ.).

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνηθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
 χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφυλλί, βίκον); Ἐάν
 ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
 κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ.
Ἀνταφνές. χόρτον. παλαιότερον. μόνον.
Τελευταῖος. (πρό. τριετίας). καλλιέργεται. τριμέλι.
ἐπέρανται. τῶρα. καὶ. γρασίδι. (λεισαδία). πρὶν τὰ
πρῶτον. φθινόπωρον. καὶ. χειμῶνα ὡς 1. Μαρτίου. τέλος θέρους
(θέρους, κριθὰρι, ὀρώμη).
 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
 σαν κ.ά.). *Κ. ὀββαν. τὸν. Τούνιον.*
- (Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας)

- 3) Ζήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐκρησιμο-
 ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
 κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογία, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) χρησιμοποιείται. ἡ νόσος καὶ ἐξαρτία τοῦ χόρτου ἐν τῇ 1-3 ἡμερῶν καὶ ἐξένοντο κατὰ δερμάτια (μπόλεις μέ. δερματικά ὅπως τοῦ σπυριου)

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δερματίων πρὸς άλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ άλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

Μετφέροντο ἐν τῷ ἐλῶνι.....

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς άλωνισμόν δερμάτια. Εἰς τινες τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως;

Θ. ἐμνεία., δωρὸς, κατὰ εἶδη (βιζάρι-κρινθάρ, ἐρῶμη).....

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας άλώνι διὰ τὸν άλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ άλώνι; Ὑπῆρχεν ἐλῶνι.....

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ άλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμού, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; Ἐκτὸς τοῦ δικαιοδομοῦ, πλῆθειαν. καὶ δι. καὶ κ.

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλές οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρη-
σίς του, δηλ. μὲ ποίαν σειράν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Ἀνήμεκ. εἰς μ' αὐκ. οἰκογένειακ., ἀλλ' ἐπειδ' ὁ δὲν εἶχον
ὅλαι. αἰ. οἰκογένειαι., ἀλὼν' ἴσαν. εἰς αὐτὰ καὶ γέγονε-εὐγένειαι.

- 6) Ἀπὸ πότε ἄρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ; Ἀπο. 15^η Τον-

λ. αὐ. μέχρι. Σωτήρας (6. Ἀνθρώπου) ἢ καὶ τὴν Πακαριά (15 Αυγ.)

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον
ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) Πολλοί. ἀλ' ἴσοι. κατεσκευάσαν

χωματὰ λωνο... ἔπ' ἔρχον. πετρά λωνο, ἐρεμ' πα. τῶν
ὁποῖον. ὑπάρχουν. ἀκόμη.

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ
ἀλωνισμού· (π.χ. τοῦ χωματάλωνο : καθαρισμός αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων). Καθαρισμός. τῶν. Τηριῶν. χόρ. τῶν. (Τύβιμο)

καὶ. ἐπ' ἀλ. μ. μ. μέ. λάβη. ἀπο. κοπρον. βοῶν.

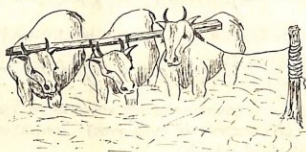
- 9) Ἡ ὥς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐνάρξις τοῦ ἀλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; ... Ὁ.χ. 1. κατὰ.

τὴν. ἐν. καίριον. καὶ. ἀνάγκην. ἐκασταί.

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὥς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἶονδήποτε ἄλλον.

Ἐρρίποντο. τὰ δέμα' α. 40. - 50. ἔλάντω. σιμο-
πιεμένα. ἐν. ἔλα. τὰ ἄλωνα. καὶ. περί. τῶν. βωλῶν.
(. βζραφῶν.).....

11) Πῶς γίνεται τὸ ἄλωνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοπο-
ήσεως ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

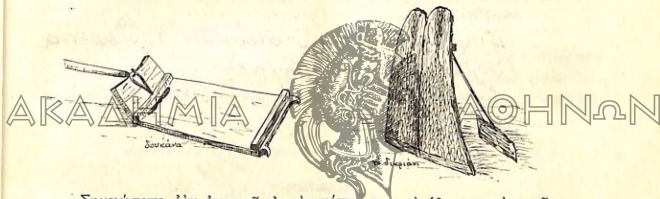
α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀγυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθεύως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἄλ-
ωνιοῦ ὄξυλος στυλός, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος στηγερός,
στρούλουρας, δουκάνη, βουκάνη κ.ἄ.), ἀπὸ τοῦ ὁποῦν ἐξαρτῶν-
ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἀκρον τῶν τὰ ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
κῶς, «νὰ ἔρχωνται γύρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

Εἰς. τὸ. ἀνωτέρω. σχεδιαγράμμα. διὰ. τοῦ. βωλῶν..
Διὰ. τὰ. ἄλογα. (. ὁπέρ. καὶ. διηγερέων.). ἐδέκοντο..
ἀπὸ. τὸ. κα. πί. βζρ. (. εἰδος. χαλινῶν.). ἐν. τῶν. βζρῶν..
φα.....

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
άλωνισμοῦ. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἄλωνό-
στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινας τόπους δέεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειές,
αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμὸν τῶν ζώων. Εἰς ἄλλους τόπους
εἰς τὸ ἄλωνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στυλός εἰς τὸ
μέσον τοῦ ἄλωνιοῦ. Τὰ ἄλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειές περὶ τὸν
λαιμὸν ἐκάστου ζώου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
ἀκόμη) ἄλωνισμός κατὰ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα). *ῥ. ἀνωτέρω*
ἐὰν.. ἦσαν. διὰ.. ἄλλα. (. διὰ. περιέστυρα. δέμας)
τά.. ἔνα. ἐδιδότα. ἔκπερι κῶς, ἐν. βινελείῳ. τὰ ἄλλα
διήλλα.. ἀπὸ. τὰ.. κα. πίετρι (. παλινῶ). ἢ. τὸν. λαμπρόν καὶ
μετὰ ἐκ τῶν. δι. τ. ρ. (γ). υ. ρ. α.. ἐκ τῶν βωῶν. ἐκρομοῖσταν. ντροπὰ διὰ
τὰ μὲν ὡς τὰ νῦν. τὰ ἔσονται νῦν καὶ ἀντιβόσκας.

γ) Πού ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάνα, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἀλωνιστικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά, ρεβίθια κ.ἄ.) ἠλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων; *ῥ. χ. ἐξέφον. βοή-*

δ. η. γ. κ. α. ν. μηχανήμα

Τὰ.. ρ. ἐ. β. ῥ. α.. ἐὰν. ἦ. ε. α. ν.. ὁ. λ. ῥ. α.. ἐκρομῶντο.

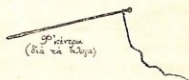
Γεν. κῶς. ἢ. β. ἰ. α. λ. ῖς. (. β. ῥ. ῖ. α.).. ἐκρομῶντο. μόνον,

εἰς τὰς. β. α. λ. α. ῖς, κῶς. ἢ. τ. α. δ. ῖ. α. κῶς. χ. ε. ρ. ὁ. β. α. λ. α., διὰ

τὰ. μ. ῖ. α. τ. α. κῶς. β. ὁ. οῦν. τὰ. κα. λ. ῥ. α. μ. ῖ. α., τὰ. ὁ. π. ῖ. α. χ. ρ. α. ἰ. μ. ὁ. π. ῖ. α. ῖ. α. κῶς.

διὰ ἐκείπασμα (. β. ῥ. ῖ. α. κῶς. ῖ. α. κῶς, μ. ῖ. α. κῶς. ῖ. α. κῶς. ῖ. α. κῶς.)

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν. Διὰ ἑξῆς ἀγαθάγια.....
 Ἐ.κ.α. δ.τρώσιμος. τὴν ἡμέραν. Ἐάν. δὲν. φανερῶσε. διὰ
 τὸ. ἀν. κ.ι.β.μα. τοῦτο. ἔχεν. το. τὴν. ἐ.πο.μέ.λην.....

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ νὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἀχυρά ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)
 Διὰ. ὠ.το.μά.ζε.το.....

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουν : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με ἰδικὰ του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοί ἀλωνιστοὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τσοπάνηδες, καλούμενοι ἀλωναραῖοι καὶ ἀγωνιότες), οἱ ὅποιοι εἶχον βόδια ἢ ἀλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν.....
 ο.ε. ἰ.δοι. ο.ε. γεωργαί.....

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου με ζῶα καὶ με ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυν· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ με ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

Διὰ. τὴν. εἰ.μα.λ.ιν. (.βρί.β.) τὸ. κο.πάν.ισ.μα. με. ἰ.μο.π.αν.ιν.
 ἢ. δ.άρ.την.....

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο ἔκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο πόσον μῆκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ;

Κο.πανος, ὅ.ε.τυ. δ.χρη.ε.ι.μο.π.αν.ι.ζε. διὰ. ἡ.λ.ύ.σιν. (με.τ.π.η.μα). ρο.ύ.χων.
 μ.ή.μους. 5.0. : 60. ἑ.κα.τω.ε.ῶ.ν. δ.άρ.την. εἰ.δ. εἰ.κόν. ὅ.π.16.θ.εν

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρήσις τοῦ κοπάνου;
(π.χ. φακῆς, ρεβιθιδῶν κλπ.). *Εἰς ἀλώνι. σιμύθου. καὶ εἰς αὐλήν. κριθῆς. σικαλίν., ἢ ἀλῆν. ρεβιθίου, φακῆς.....*

κοπάνος στερογυλός

ξύλο καμπύλον διὰ τὸ κοπάνεμα μικροῦ καρποῦ δημητριακῶν...

τὸ δικάβαλλο

‘Υπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν ; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
ἄλλα πρόσωπα ἐπ’ ἀμοιβῇ ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά ;
Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
παραγωγῶν ; *εἰς πρὸς μελῶν τῆς οἰκογενείας.....*

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
Ἐγένετο τοῦτο ἀπ’ εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου ; Πόσαι
στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν ;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

Ἡ ἀλάστω ἐπὶ τοῦ ἰσθμοῦ μόνον διὰ τὰν κάρπαν...
 τ.α. καλὰ μα. τ.η. διαλέω. γ. τ.α. καλὰ μα. ἐκρηγνύο-
 πνίττο. διὰ... ἐκπασμα (ἐκτρέφω). καλὰ μα. καί.

«μ. περὶ τὸν...» ἡ ἀλάστω. γ. τ.α. πρὸς τὰ (δικαίαν... ἢ ἐκρηγνύο).

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζῶων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναι, ποῖα ;

Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; ... καί, διαφάρα. δηροσιὰ,
 τοῦ... χερσὶ, τοῦ γόμου. ἀν. ἐν. ἰσθμίου. πρὸς τιμή-
 εὐκ. ἢ. ἐκρηγνύο. ...

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγένετο χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας.

Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) 1958... ἀπὸ... ἀλλὰ
 ἡ ἀλάστω. γ. τ.α. πρὸς τὰ (δικαίαν... ἢ ἐκρηγνύο).

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Με ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα ; πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ... μ. ἐ. τὸ... φ. τ. α. ρ. 3. φ. δ. λ. ι. ο. ν.

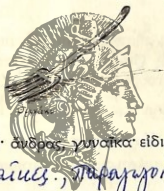
Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
 Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μα-
χαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην
καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

Σχῆμα. ἑξαγωνικόν. Περὶ τοῦ ἐκείνου (ἑξαγώνου)
(οὐδενίᾳ ὀκταεστίᾳ ἢ ἐννεμείᾳ).....

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο :
φυτάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....)

ΜΕ. ΤΟ. ΤΟΥ. ΛΙΝΟ. ΦΥΛΑΡ. ΟΧΕΔΙΑ. ΟΠΙΘΕΝ.
ΤΑ. ΧΑΙΤΡΑ. ΕΠΑΝ. ΚΑΙ. ΜΕ. ΤΟ. ΔΙΥΡΑΝ. (ΟΠΙΘΕΝ. ΑΡ. 2)

AKAΔHΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνεμίξει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστῆς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

Συνήθως, γυαλίζω, παραγγυλίζω.....

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὁποῖα μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ. (εἷς τινες τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεταί δεύτερον ἄλυνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

Τὰ χαράρα = τσάχατα, τὰ ὅπλα. ἡσπανάζονται.
 μέ τὸν ἡσπανά. καὶ... ντρίμολίζονται. μέ τὰ ντρί-
 μόνα... (ἔνακι. αρ. 2.).....

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλ-
νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλῶνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)* διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 θίζεται τοῦτο ... ?*Ο.Χ.Ι.*.....

.....

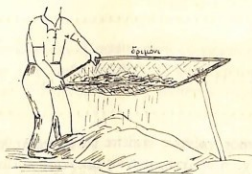
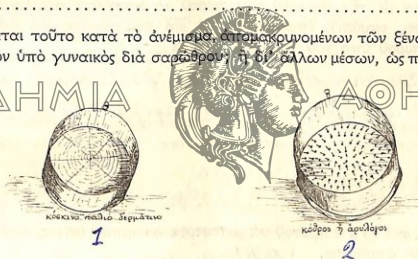
- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμένοντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;.....

*ν.τρι.μο.κ.ί.ζε.ται... με' το' ν.τρι.μό.ν.ι... (ε.ε.χ.ε.δ.ο.ν. μα.ζ.ω.τ.ῶ.ρ.ω
 αρ. 2.)*.....

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

νων με' ὅπας διαφόρων μεγεθῶν* π.χ. με' τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους : βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν)

Πι. χ. ν. ἔ. ζ. α. λ. . . ὅ. γ. . ο. ν. . καὶ . . μέ. τ. ο. . ν. τ. ρ. ι. μ. α. ν. ἔ. ζ. ε. τ. α. ι. . με. ἔ. ν. φ. ι. -
 μ. ο. ν. ι. . δια. ἔ. τ. ο. ν. . β. ι. τ. ο. ν. . μ. ι. μ. ρ. ἄ. τ. ε. ρ. α. ι. . ὁ. π. α. ι. . τ. ω. ν. . τ. ῶ. ν. .
 κ. ρ. ι. ὁ. ῶ. ν. . ; ἔ. π. ἄ. ν. ω. . εἰ. σ. . π. ρ. α. ν. ἰ. . (ὁ. β. ἄ. ρ. η. μ. ἔ. ν. ω. . εἰ. σ. . κ. ι. ο. υ. . θ. ἔ. ρ. ζ. α. ν.)

- 7) Ὅταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται ; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ . . . ὁ. γ. λ. . .

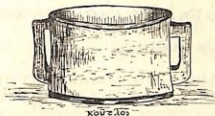
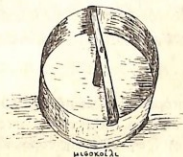
ὁ. ν. τ. ρ. ι. μ. α. ν. ἔ. ζ. ε. τ. α. ι. . καρ. π. ὁ.ς . φ. ἔ. π. ρ. ε. τ. α. ι. . εἰ. σ. . ὁ. ἄ. μ. ω. ν. ω.ς
 π. ρ. ὁ.ς . φ. ο. ρ. ζ. ε. ν. ἔ. ν. . καὶ . με. τ. α. φ. ο. ρ. ἄ. ι. . εἰ. σ. . ε. γ. ν. . ο. ι. κ. ἔ. ν. ω.ς .

- 8) Ἀλλὰ ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην. . . ὁ. γ. λ. . .

γ'.1) Ποῖαι ὀφείλαι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἀλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγένετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις ὁκάδας, εἰς κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).....

Ἐδίδεω. τὰ. χυμῶρον. ἐν. τῶν. ἰδιου. τή. τιν. 33. %ο. καί
12,3 φρ. ἢ. δευ. τή. ἐν. ἰδι. τή. τιν. δευ. τή. τιν. ἢ. ἐν
τῶν. ἰδι. τιν. ἰδι. τιν. τή. τιν. ὅ. ὅ. τή. τιν. τῶ. παρέ. ἰδι. τιν. τή. τιν. ἄλλο.

- 2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἄλωνι ;

α) τὸ παπαδιάτικο,
β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
γ) τὸ γηφτιάτικο,
δ) τὸ ἀλωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα πῶν δημητριακῶν (ὄνομα,
χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτο-
γραφίας αὐτῶν)

Σύ. χυμῶ. μ. ἐ. μαν. τή. τιν. (6. τή. τιν.) ἐν. ὁκάδας.....

- 3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ
ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκ-
κων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἑκάστην περίπτωσιν τὰς σχετι-
κὰς συνηθείας)

Ἐ. τή. τιν. οἰκίας. ἐν. ἄγρ. τή. τιν. τή. τιν. τή. τιν.
μ. ἐ. 2-3. χυμῶ. τή. τιν. 200-300. ὁκάδας. ἑκαστον.

- 4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ
χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἄλωνι. Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ θερτισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχυς ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; . . .

6) Μήπως όπου γίνεται η διαλογή του σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατασκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχυῶν, τὸ ὁποῖον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὅπισθεν τῆς θύρας κλπ ; . .

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτή αὐτή ; Ποῖον τὸ σχῆμα της· ποῦ φυλάσσεται.
 πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;... *Καὶ ἀνὰ 4-5 ἡμέρες*
Π.π.χ. 6.000. ζων. ἐκαστὴ 6.000.000...

α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν τόπον σας ἀναμμε φωτιᾶς εἰς τὸ ὕπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστουγέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρτίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποίαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; Τὴν Κυριακὴν
τῶν ἑξαήμερων... εἰς τὸν μ. 160 χωρ. (Ἡλαιοῦ τοῦ
χωρ. αὐτοῦ) εἰς τὸν Πρωτόν.....

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αυτή; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.).....

«άλλαούδια».....

β'. 1) Ποιοι ανάπτουν την πυράν' παιδιά, ήλικιωμένοι, ποιος άλλος;....

ήλικιωμένοι.....

2) Ποιος ή ποιοι συλλέγουν τά ξύλα, θάμνους κλπ. δια τήν πυράν.
Τά κλέπτουν; "Αν ναι, από ποιον μέρος;.....

Τά... συλλέγουν... τά... παιδιά... κλέβοντας... τά... σπ-
τια... ή... τούτα........

3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερώς)

Τά... παιδιά... παραις... 3-4... μαζί... πηγαίνουν... σ'... όπ'... τια
και... ή... λένε... τιά... τιά... τιά... τιά
για... ες... άκου... π... ή... π... ή... ή
π... ή... ή... ή... ή... ή... ή... ή... ή

γ'. Ποιαί αί συνήθειαι εις κάθε τόπον δια κάθε πυράν;

1) Προσευχαί, διάφοροι έπικλήσεις, ξόρκια, άσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τά σχετικά κείμενα .. α.χ.ι......

Κ... π... ή... και... π... ή... ή... ή... ή... ή... ή... ή... ή
και... ή... ή... ή... ή... ή... ή... ή... ή

2) Πηδήματα, χοροί γύρω από την πυράν. (Περιγραφή λεπτομερής)

Πηδήματα... ή... φωτιάς... και... διάφοροι... άκη-
δεις... χοροί... ή... ή... ή... ή... ή... ή... ή... ή
παιζουν... ή... ή... ή... ή... ή... ή... ή... ή
ή... ή... ή... ή... ή... ή... ή... ή
και... ή... ή... ή... ή... ή... ή... ή

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.) . . .

τροχαί· ἀμάξεις, ἐφ' ὅσον· ὑπάρχουν· ἀνεπιτηδεύονται
ἢ· δημοτικότητες

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα (περιγράψατε λεπτομερῶς) ..Ο.ΧΙ.

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

Ὁ.ζακ. Πηγαίων. ἐν τῇ σπηλῇ τῶν μετὰ τὴν φωνὴν κα-
νὼν. ἡ χάψαρά.
νὸ· αἶψο· μέ· β· χαλκόν· καὶ· φεμάσμεν· τὰ· φέ-
ρον· ἐμπροσθεν· τῶν· τῶν· ἄλλων· νὰ· τὸ· . . .
πλάσῃ· μέ· τὸ· β· τῶν· νὰ· τὸ· φάρη· (καψὴν)· ἀν· μπ·
ρέση καὶ ἐφ' ὅσον τὸ τραβοῦν· ξεραίνει καὶ γε-
λοῦν διὰ τὴν ἀδυναμίαν καὶ ἀλλήλοπείρανται
νικητὴς ὅποιος τὸ χαίη .

Τὸ παρὸν ἐμπληρώθη ἀπὸ 25 Ἰανουαρίου
μέχρι 15 Φεβρουαρίου 1970.

ὁ ἐμπληρῶσας

Οικτῆς

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ